

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591
teleks: 22 569 / www.hnb.hr

Primljeno: 27 -11- 2008

Ur. broj:

**SEKTOR BONITETNE REGULATIVE
I NADZORA BANAKA**

Direkcija za licenciranje i tržišno natjecanje

Faks: 01 45 64 911

Reg. broj: 500/2008-710/1-VFR -ŽJ

Zagreb, 25. studenoga 2008.

**HRVATSKA UDRUGA ZA
ZAŠTITU POTROŠAČA**
n/r g. Tomislava Lončara, tajnika
Udruge
Trg kralja Petra Krešimira IV br. 2
10000 Zagreb

Predmet: Zahtjev za očitovanjem na prigovor Hrvatske udruge za zaštitu potrošača

Poštovani g. Lončar,

Dana 12. studenoga 2008. Hrvatska narodna banka (dalje: HNB) je zaprimila podnesak Vlade Republike Hrvatske, Ureda predsjednika kojim nam je na uvid i daljnje postupanje proslijeđen Vaš prigovor od 10. studenoga 2008.

U predmetnom prigovoru kao tajnik Hrvatske udruge za zaštitu potrošača, otvarate pitanje ponašanja poslovnih banaka u domeni stambenog kreditiranja stanovništva s naglaskom na stambene kredite u švicarskom franku. S tim u svezi, očitujemo se kako slijedi:

- U doba kreditne ekspanzije poslovne banke su između ostaloga nudile i stambene kredite stanovništvu u švicarskom franku koji su tada imali manju kamatnu stopu nego krediti u drugim valutama (primjerice u euru), pa su ih sukladno tome poslovne banke oglašavale i predstavljale kao "povoljnije" stambene kredite. Tržišni uvjeti su tada bili takvi da su omogućavali povoljniju, odnosno nižu kamatnu stopu na stambene kredite u švicarskom franku. Svjesna trenda u smislu takvog zaduživanja građana, HNB je tada u nekoliko navrata upozoravala građane na rizik kojim se izlažu zaduživanjem u toj valuti (posebno na rizik promjene tečaja kune prema švicarskom franku). Unatoč upozorenjima HNB, određeni dio građana je koristeći svoje zakonsko pravo svjesno ušao u ugovorni odnos s poslovnom bankom i kreditno se zadužio u obliku stambenog kredita nominiranog u švicarskom franku.
- Poslovne banke koje posluju u Republici Hrvatskoj su trgovačka društva (dionička društva) koja kao takova posluju u skladu s, između ostaloga, i načelima stabilnosti i profitabilnosti. Sukladno tome, poslovne banke formiraju kamatnu stopu na kredite,

HNB

pa tako i stambene kredite u skladu s odnosima ponude i potražnje na tržištu. U kontekstu formiranja cijene kredita, odnosno kamatne stope, HNB nema saznanja o postojanju tajnog, prešutnog dogovora između banaka (tzv. kartelni sporazum). U tom dijelu je HNB provela nekoliko istraživanja koja su u elektronskom obliku objavljena i dostupna na www.hnb.hr koja govore o konkurenciji u hrvatskom bankarskom sustavu i ispituju ju kao takvu. Ista istraživanja nisu pokazala da u hrvatskom bankarskom sustavu postoje kartelni sporazumi, koji se smatraju izrazito teškim ograničenjima slobodnog tržišnog natjecanja. Upravo suprotno, navedena istraživanja su pokazala da su poslovne banke nakon vala spajanja i preuzimanja koja su dovela do konsolidacije svjetskog, pa tako i hrvatskog bankarskog sustava u periodu od kraja 90-ih godina 20. stoljeća do početka 21. stoljeća, između ostaloga i pod utjecajem osnažene konkurencije u bankarskom sustavu autonomno (dakle, bez dogovora) snižavale kamatne stope, posebno u domeni stambenih kredita građanstvu za kojima je postojala velika potražnja. Te iste sile konkurencije su poslovnim bankama nametale i dodatni pritisak po pitanju inovativnosti i kreativnosti, odnosno poticale su ih na nuđenje novih proizvoda i unaprjeđenje postojećih. Direktne koristi od toga su imali i potrošači u obliku niže kamatne stope, te raznovrsnije ponude proizvoda i usluga. Ovdje je potrebno napomenuti da, hrvatsko bankarsko tržište s obzirom na veličinu aktive predvode Zagrebačka banka d.d. i Privredna banka Zagreb d.d. Ostale poslovne banke, a napose manje slijede trendove koje predvode i nameću dvije spomenute banke, pa su tako slijedile i trend snižavanja kamatnih stopa na stambene kredite građanstvu. Ovakvo ponašanje je uobičajeno u bankarskoj industriji i kao što je već navedeno, istraživanja koja je provela HNB nisu upućivala na zaključak o postojanju kartelnih sporazuma (sporazuma o cijenama, ili sporazuma o podjeli tržišta). Naglašavamo da HNB permanentno prati ponašanje poslovnih banaka i u slučaju naznaka postojanja takvih kartelnih sporazuma koji su per se zabranjeni, HNB bi bez odgode poduzela odgovarajuće korake s ciljem sankcioniranja takove poslovne prakse.

- Nadalje, poučene iskustvom iz bankarske krize koja je krajem 90-ih godina prošlog stoljeća pogodila hrvatski bankarski sustav, poslovne banke uobičajeno kredite plasiraju uz klauzulu o promjenjivosti kamatne stope. Građani koji su se odlučili na kreditno zaduženje kod jedne od poslovnih banaka su s istim morali biti upoznati i tako su svjesno i svojevrijedno ušli u rizik promjene kamatne stope. U doba kreditne ekspanzije i trenda snižavanja kamatnih stopa, poslovne banke su snižavale i kamatne stope na već odobrene stambene kredite stanovništvu. Također su uz naknadu, nudile i mogućnost konverzije odobrenog stambenog kredita u jednoj valuti u drugu valutu, kao i otplatu postojećeg stambenog kredita novim, povoljnijim. Kako je u međuvremenu, došlo do svjetske financijske krize nije realno za očekivati da do daljnega poslovne banke snižavaju kamatne stope na odobrene stambene kredite građanstvu tim više što, kao što je navedeno, iste moraju poslovati po načelu stabilnosti i profitabilnosti.

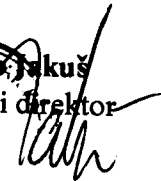

HNB

- Hrvatska poštanska banka d.d. je, kao što i sami navodite, poslovna banka čiji većinski imatelj udjela u temeljnom kapitalu je Republika Hrvatska, ali kao i svaka druga poslovna banka mora poštivati propise koji reguliraju poslovanje banaka u Hrvatskoj i u svom poslovanju mora primjenjivati ista načela poslovanja kao i sve druge poslovne bake.

Ostajemo otvoreni za sva daljnja pojašnjenja, ukoliko ista budete smatrali potrebnim.

S poštovanjem,

Miroslav Jakuš
Izvršni direktor

Dostaviti:

- Vlada Republike Hrvatske, Ured Predsjednika, n/r gđe Katarine Fuček, državne tajnice i predstojnice Ureda, Trg svetog Marka 2, 10000 Zagreb, poziv na broj: klasa 007-01/08-01/211, Urbroj: 50302-10-08-1

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured predsjednika

Klasa: 007-01/08-01/211
Urbroj: 50302-10-08-1
Zagreb, 12. studenoga 2008.

Poštovani gospodine Lončar,

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske, dr. sc. Ivo Sanader, primio je Vaš podnesak, koji ste uputili elektroničkom poštom i u kojem se, kao tajnik Hrvatske udruge za zaštitu potrošača, žalite na poslovanje banaka koje "podižu cijene kredita, ne spuštajući ih kada to tržišni uvjeti dopuštaju i tako pogoršavaju i tako teške uvjete mladim obiteljima koje otplaćuju kredite za stanove kao i svim građanima koji su uzeli kredite".

Ovim Vas putem želimo izvijestiti da smo, po napatku dr. sc. Sanadera, Vaš podnesak prosljedili guverneru Hrvatske narodne banke, dr. sc. Željku Rohatinskom, na uvid i daljnje postupanje.

S poštovanjem,

Državna tajnica i predstojnica Ureda

Katarina Fuček

**HRVATSKA UDRUGA ZA
ZAŠTITU POTROŠAČA**
www.huzp.hr
huzp@zg.t-com.hr

Zagreb, 10. studenoga 2008.

Trg kralja Petra Krešimira IV br. 2
10000 ZAGREB
telefon/telefaks: 01- 46 333 66

Naš broj : 1264/08

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Predsjedniku dr. Ivi SANADERU

Trg Svetog Marka 2
10000 ZAGREB
predsjednik@vlada.hr

Poštovani gospodine Predsjedniče Vlade,

u zadnje vrijeme nam se obratila nekolicina mlađih ljudi koji su kod banaka uzeli kredite za stan, koji su bili reklamirani kao povoljni krediti.

U roku godine dana kamata na kredite je porasla oko 1,5%, A sada kada je povoljni tečaj prema CHF-u banke ne snizuju kamatu.

Da li banke koje djeluju u Republici Hrvatskoj koriste svoj položaj (koji sada nije više monopolistički) jer su u svim bankama podjednaki uvjeti (jesu li se možda banke dogovorile ?) da podižu cijene kredita, ne spuštajući ih kada to tržišni uvjeti dopuštaju i tako pogoršavaju i tako teške uvjete mladim obiteljima koje otplaćuju kredite za stanove kao i svim građanima koji su uzeli kredite?

Nažalost slični uvjeti su i u „našoj“ Hrvatskoj poštanskoj banci čiji je vlasnik naša država , a koja isto tako posluje kao i sve druge banke.

Možete li gospodine predsjedniče Vlade učiniti nešto kako bi se olakšala situacija našim građanima i potrošačima?

S poštovanjem

tajnik HUZP-a

Tomislav Lončar
File:vlada081110

Članice Saveza udruga za zaštitu potrošača Hrvatske:

Hrvatska udruga za zaštitu potrošača HUZP – Zagreb, Hrvatska udruga za zaštitu potrošača HUZP – Slavonski Brod, «Dalmatinski potrošač» Split, «Dubrovački potrošač» Dubrovnik, «Šibenski potrošač» Šibenik, Udruga za zaštitu potrošača Grada Samobora, Udruga za zaštitu potrošača komunalne djelatnosti – Solin i «Zadarski potrošač» Zadar, Potrošački centar Rijeka